Abatele Julio Meinvielle

ÎNTRE BISERICĂ ȘI CEL DE-AL TREILEA REICH

tradus și editat în limba română

Adevărul de Veacuri

© Adevărul de Veacuri, 2026

Textul original al lucrării, publicat pentru prima dată în 1937 sub titlul ENTRE LA IGLESIA Y EL REICH, aparține domeniului public.

Prezenta ediție constituie o traducere originală în limba română, realizată după ediții franceze conforme tradiției catolice preconciliare, și este protejată conform legislației în vigoare privind drepturile de autor asupra traducerilor.

Reproducerea fragmentelor scurte este permisă numai cu menționarea sursei.

Editura: Adevărul de Veacuri — adevaruldeveacuri.ro

Adevărul de Veacuri

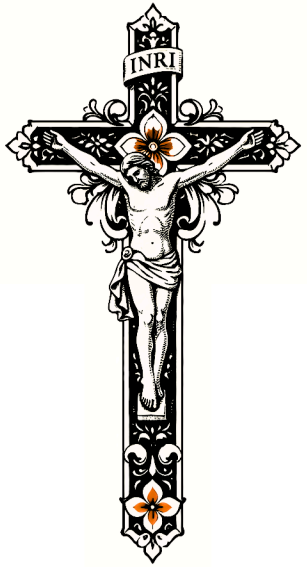
INRI

Abatele Julio Meinvielle (1905–1973)

a fost un preot, filosof și scriitor catolic argentinian, una dintre figurile importante ale tomismului și ale catolicismului antiliberal din Argentina secolului al XX-lea. Hirotonit preot în 1930, după studii de filosofie și teologie, inclusiv la Roma, și-a consacrat o mare parte din operă doctrinei sociale și politice catolice, criticii liberalismului, comunismului și modernismului, precum și apărării regalității sociale a lui Cristos.

Profund influențat de Sfântul Toma de Aquino și de teologia tradițională, a predat gândirea tomistă și a participat, în 1948, la fondarea Societății Tomiste Argentiniene. Printre lucrările sale cele mai cunoscute se numără **Concepción católica de la política** *și* **De Lamennais à Maritain**, *în care critică îndeosebi evoluția gândirii politice a lui Jacques Maritain. A exercitat o influență importantă asupra mai multor generații de intelectuali catolici argentinieni, până la moartea sa, la Buenos Aires, în 1973.*

Cuprins

ÎNTRE BISERICĂ ȘI CEL DE-AL TREILEA REICH 7

PROFUNZIMEA CONFLICTULUI 9

GERMANIA PĂGÂNĂ A VECHILOR GERMANI 9

GERMANIA CREȘTINĂ A SFÂNTULUI IMPERIU ROMAN DE NAȚIUNE GERMANĂ 10

GERMANIA DESCREȘTINATĂ 12

TRUFIA GERMANĂ NU A FOST ÎNVINSĂ 14

PARTIDUL NAȚIONAL-SOCIALIST 15

„MITUL SECOLULUI AL XX-LEA" AL LUI ROSENBERG 17

HITLER ȘI ROSENBERG 20

PARTIDUL NAȚIONAL-SOCIALIST LA PUTERE 21

CONCORDATUL DINTRE BISERICĂ ȘI REICH 24

DAR EXISTA O PROBLEMĂ PROFUNDĂ CARE NU FUSESE REZOLVATĂ 25

PĂGÂNIZAREA GERMANIEI 27

SUPRIMAREA PRESEI ȘI A PROPAGANDEI CATOLICE 29

SUPRIMAREA ȘCOLII CATOLICE 31

SUPRIMAREA ORGANIZAȚIILOR CATOLICE DE TINERET 32

CAMPANIA RĂSUNĂTOARE DE DENIGRARE A CLERULUI 34

SCANDALUL DEVIZELOR 35

SCANDALUL MORALITĂȚII 37

ÎNTEMNIȚAREA PREOȚILOR ȘI A CONDUCĂTORILOR CATOLICI 39

O REȚEA DE SPIONAJ CARE AJUNGE PÂNĂ LA CONFESIONAL 41

O ASUPRIRE A CONȘTIINȚEI DURĂ ȘI NEMAIAUZITĂ 42

PROPAGANDA APOSTAZIEI 43

FORMIDABILA OFENSIVĂ A NEOPĂGÂNISMULUI 46

O REFLECȚIE ASUPRA NAȚIONALISMULUI 49

ÎNTRE BISERICĂ ȘI CEL DE-AL TREILEA REICH

Amploarea atât de tulburătoare a evenimentelor care se desfășoară în lume ne face să ne gândim, cu o seriozitate tot mai mare, că intrăm într-o epocă în care oamenii, uitând de deosebirile accidentale care i-au despărțit întotdeauna, precum națiunea, clasa sau limba, se vor simți despărțiți de ceva mai profund și mai autentic: sângele care le curge prin vine.

Până nu demult s-a putut crede că sângele era atât de amestecat în generațiile actuale, încât era cu totul absurd să-i clasificăm pe oameni după el.

Cu toate acestea, eu însumi am avut prilejul să scot în evidență faptul că există un popor, poporul evreu, în care de patru mii de ani curge sângele Părintelui său Avraam și care se menține fără a se contamina și

fără a se confunda în mijlocul tuturor popoarelor. Rasa evreiască, sângele evreiesc, poporul evreu — spună-se orice s-ar voi, spre gloria sau spre ocara sa — este inconfundabil.

Iată că trebuie acum să atragem atenția asupra existenței unui alt popor foarte vechi și mare, poporul germanic, care astăzi, în secolul al XX-lea al omenirii răscumpărate, vrea să ridice puterea măreției sale pe puritatea neîntinată a rasei și a sângelui său, căutând să reconstituie ceea ce este germanic, ceea ce este arian, pentru că în afara acestora nu ar putea exista nimic bun sau desăvârșit.

Și dacă există o problemă evreiască, se pune acum și o problemă germanică. Despre această problemă vreau să mă ocup aici. Nu pentru a o studia în întreaga ei proiecție istorică și nici sub toate aspectele ei, ci numai în ceea ce are profund și esențial: poziția pe care poporul germanic vrea să o adopte în fața lui Cristos.

Dacă Cristos a spus și a realizat în cei două mii de ani de creștinism că „nu mai este iudeu, nici grec; nici rob, nici liber; nici bărbat, nici femeie; căci voi toți sunteți una în Isus Cristos" (Sfântul Pavel către Galateni, III, 28), este limpede că în sânul Germaniei trebuie să se ridice o problemă apăsătoare între cei care nu vor să recunoască altă măreție decât puterea sângelui și a rasei lor neîntinate și ceilalți, care nu vor altă măreție decât aceea de a fi fost răscumpărați prin sângele lui Isus Cristos. Este limpede că în Germania trebuie să se dea o luptă, o luptă gigantică, poate cea mai cumplită din istoria sa, între Germania care vrea să fie păgână și aceea care vrea să rămână creștină, între Biserică și Reich.

PROFUNZIMEA CONFLICTULUI

Înainte de a intra în studiul conflictului, trebuie să ne convingem că acesta nu poate fi un simplu episod de luptă, asemenea atâtor altora pe care le consemnează istoria. Trebuie să fie un conflict profund, fiindcă își înfige rădăcinile în ceea ce poporul german are mai adânc. De aceea socotesc cu totul necesar, pentru a înțelege întinderea conflictului, să aruncăm o privire rapidă, dar pătrunzătoare, asupra istoriei Germaniei.

Pentru scopurile studiului de față, această istorie cuprinde trei mari cicluri: Germania păgână a vechilor germani; Germania creștină a Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană; și Germania descreștinată, care începe cu Luther și pare să-și atingă culmea în Germania național-socialistă.

GERMANIA PĂGÂNĂ A VECHILOR GERMANI

A existat o vreme când Germania a fost păgână și pe deplin păgână. Tacit, vestitul istoric clasic, ne descrie, în anul 98 al erei noastre, în a sa *Germania*, moravurile germanilor. Vechii germani, de o parte și de alta a Rinului, la sud și la nord de Dunăre, adorau o mulțime de zei: Mercur, Hercule, Donar și Wotan, Tuisco și Thor, Castor și Pollux. Zeii germanici au fost plăsmuiți după chipul unor oameni de seamă. Este un fapt că vechii locuitori ai Germaniei, în pădurile și mlaștinile lor, practicau o superstiție sălbatică, „cum abia s-a mai văzut la vreun

alt popor" și că, asemenea tuturor popoarelor de dinaintea Bibliei, răzbunarea sângelui era socotită o datorie morală.

Totuși, în trei privințe vechii germani erau modele de rectitudine, astfel încât Tacit i-a putut înfățișa drept pilde de moralitate. Modele de loialitate, îl urmau pe căpetenia lor în timp de pace și de război, odată ce îi dăduseră cuvântul (cap. 24); modele de ospitalitate, pe care germanii o practicau „ca niciun alt popor"; și modele prin înalta concepție pe care o aveau despre fidelitatea conjugală. Dezaprobau căsătoriile cu alte popoare pentru ca nobila lor rasă să nu degenereze. Acest obicei — spune Tacit — a dispărut atunci când galii au trecut Rinul. (A se vedea cardinalul Faulhaber, *Iudaism, Creștinism, Germanism*.)

GERMANIA CREȘTINĂ A SFÂNTULUI IMPERIU ROMAN DE NAȚIUNE GERMANĂ

Începând din secolul al VI-lea, călugării din Scoția și alți misionari răzleți au adunat rasele germanice înaintea Crucii și a altarului.

În secolul al VIII-lea, Sfântul Bonifaciu, adevăratul apostol al Germaniei, a reunit cu mână fermă strădaniile sporadice ale vechilor misionari, care lucraseră independent unii de alții, dându-le o organizare ecleziastică, întemeind șapte episcopii și celebrând mai multe sinoade. În cele din urmă a fost numit reprezentant al Vicarului lui Cristos pentru întreaga Germanie. La 5 iunie 754, Sfântul Bonifaciu a murit și a murit martir, cu Evanghelia în mână. Atunci,

spune cardinalul Faulhaber, de la care provin aceste însemnări istorice, pământul german a fost din nou udat cu sânge de martiri; atunci plantația lui Dumnezeu a putut crește în chip strălucit.

Puțin mai târziu, Carol cel Mare i-a silit pe saxoni, în scopuri politice și în parte prin violență, să se convertească la creștinism, fiindcă știa că fără unitate religioasă nu era posibilă unitatea politică a acelei rase. Prin cununia creștinismului cu germanismul, poporul german a ajuns să fie un popor și să fie un popor cultivat.

Și de atunci Germania a atins o înflorire admirabilă atât în viața sa religioasă, cât și în viața sa culturală, revenindu-i, ca vocație particulară în sânul Creștinătății, să fie, într-un fel, brațul secular, sabia în slujba Sfintei Biserici. Johannes Janssen (*Cultura germană înainte și după Luther*, traducere de Ramón Ruiz Amado), cu extraordinara sa autoritate de istoric, ne descrie istoria germană a secolului al XV-lea, epoca cea mai rodnică și bogată în idei:

„Aproape inepuizabilă părea bogăția de personalități mari, nobile, cu caracter ferm, care, în sălile lor de curs și în auditorii, ca și în liniștitele lor ateliere de artă și erudiție, lucrau la dezvoltarea vieții intelectuale. Dragostea lor pentru Biserică înălța și întărea atașamentul față de poporul și patria lor, precum și entuziasmul lor pentru Imperiul Roman al Națiunii Germane... Ca germani, sub Împărat și Imperiu, se simțeau deosebiți de celelalte națiuni; însă sub stăpânirea și ocrotirea Bisericii universale, conștiința acestei deosebiri nu producea o ostilitate naționalistă și cu atât mai puțin o dușmănie ereditară, ci numai o vie întrecere spirituală cu celelalte popoare... Cultura nu despărțea popoarele, ci, dimpotrivă, le unea și le lega. Toate popoarele creștine aveau un singur dușman comun, Turcul, «dușmanul ereditar

al numelui creștin». Lupta comună împotriva lui, sub conducerea ierarhului suprem al Bisericii, era socotită de toți bărbații acelei epoci drept una dintre cele mai înalte îndatoriri ale Creștinătății."

GERMANIA DESCREȘTINATĂ

Luther rupe acest frumos echilibru al unității germanice în cadrul universalității popoarelor, realizat sub semnul Crucii. O parte a Germaniei se întoarce împotriva celeilalte. Încă de atunci, Austria se află în mod virtual împotriva Prusiei, iar Prusia împotriva Austriei. Amândouă rămân creștine. Dar una dintre ele, despărțindu-se de Roma, centrul creștinismului prin rânduială dumnezeiască, se descreștinează.

Rebeliunea protestantă introduce în Germania un ferment de trufie al cărui termen logic nu poate fi altul decât adorarea propriei rase și, prin urmare, întoarcerea la concepția păgână despre viață a vechilor germani. Autorul rasialist din secolul trecut, Chamberlain, precursor și inspirator al rasialiștilor germanici moderni, este tocmai acela care observă că Reforma nu este o chestiune pur ecleziastică, ci răzvrătirea sufletului germanic împotriva tiraniei antigermanice. (*La Genèse du Siècle XIX*, ediție franceză de Robert Godet.)

O concepție păgână despre viață, fățiș statolatrică, întemeiată pe zeificarea a tot ceea ce este german și pe disprețul absolut față de ceea ce nu este german, a fost opera expresă a marelui filosof kantian Fichte care, reacționând împotriva exaltării străinului — adevărat delir pe vremea lui Frederic al II-lea al Prusiei — a inaugurat, după

războaiele napoleoniene, exaltarea elementului german în vestitele sale *Discursuri către națiunea germană*.

„Toate veacurile — proclama Fichte — toate inimile înțelepte și nobile care au trecut pe pământ, în toate gândurile și în toate aspirațiile lor, își ridică ochii rugători către Germania; însăși Providența și planul divin al Universului conjură Germania să-și salveze onoarea și existența... În voi, o, germanilor! se află germenul perfecțiunii omenești și speranța oricărui progres. Dacă vă trădați vocația, dacă pieriți, împreună cu voi va muri, pentru întregul neam omenesc, până și umbra speranței de a se salva din abisul corupției sale... Prin urmare, nu încape nicio îndoială: dacă pieriți, întreaga omenire va pieri fără speranța de a se mai ridica vreodată." (Discursul XIV.)

Aceste deliruri pangermaniste nu vor mai părăsi mințile aproape unei jumătăți din Germania, având Prusia în frunte. Atunci va începe unificarea politică și culturală a întregii Germanii sub hegemonia spiritului și regimului prusac. Bismarck, Cancelarul de Fier, va lucra în sensul acestor planuri până când va învinge Austria la Sadowa, Franța la Sedan... și va fi învins de Roma în eșuatul *Kulturkampf*. Tot ceea ce nu era germanic trebuia nimicit. Austria, pentru că reprezenta Germania aflată sub influență creștină; Franța, pentru că era întruchiparea culturii străine; iar catolicii, din pricina dependenței lor de Roma.

Cu aceste deliruri de măreție a intrat Germania în Războiul Mondial, dar a fost călcată în picioare de demo-liberalism, care i-a impus condiții umilitoare prin celebrul Tratat de la Versailles.

TRUFIA GERMANĂ NU A FOST ÎNVINSĂ

Dar trufia germană nu a fost învinsă. Astfel, chiar din ziua următoare semnării păcii, în sânul Germaniei învinse a început să se formeze o mișcare de eliberare germanică, care s-a cristalizat în doi oameni: Ludendorff, marele mareșal al Armatelor germane, și Hitler, cunoscut atunci ca propagandist fanatic al mișcării de apostazie *Los von Rom* („Să părăsim Roma"). (*La Croix*, 11 decembrie 1923.) Hitler, adevăratul inspirator al lui Ludendorff, se afla încă de atunci în legătură cu Alfred Rosenberg, care avea să devină într-un fel capul său gânditor. (A se vedea *Documentation Catholique*, 19 iulie 1924.) Un proces răsunător are loc la München în anul 1924, în cursul căruia acuzații Ludendorff și Hitler fac declarații senzaționale de antisemitism, antimarxism și anticreștinism și manifestă o profundă credință în rasa germanică.

Mișcarea se afirmă ca profund rasialistă și se îndreaptă împotriva tuturor elementelor considerate străine adevăratului germanism. Invocându-i pe Nietzsche, Gobineau (*Essai sur l'inégalité des races*), Chamberlain (*Die Grundlagen des 19. Jahrhunderts*), ia drept emblemă „crucea gamată" și luptă împotriva dușmanilor din interior: comunismul, marxismul, plutocrația, materialismul, poporul evreu, „tot atâția paraziți pe trupul poporului german" (declarația lui Ludendorff, *Kreuzzeitung*, 6 noiembrie 1923); împotriva parlamentarismului și a partizanilor Constituției republicane de la Weimar; împotriva Franței și a Tratatului de la Versailles; împotriva Romei și a catolicilor.

Hitler spunea textual încă din 1924:

„Noua Biserică Germană trebuie să fie o biserică ariană. Nu trebuie să fie, asemenea Bisericii catolice, o biserică universală; trebuie să fie o biserică strict germană. Noi nu vrem alt Dumnezeu decât Germania; fanatismul în credința noastră, în speranța noastră și în iubirea noastră pentru Germania, numai aceasta este religia noastră."

Iar Ludendorff, întotdeauna brutal în exprimare, spunea:

„În Biserica Catolică găsim dușmanul nostru cel mai primejdios. Primejdia neagră în Germania este mai mare decât primejdia roșie." (*La Croix*, 9-10 decembrie 1923.)

PARTIDUL NAȚIONAL-SOCIALIST

Partidul Național-Socialist se prezintă atunci în Germania cu această semnificație. Nu este încă un partid alături de partidele democratice care împărțeau atunci opinia germană. Este un partid care se prezintă cu o concepție totală asupra vieții, cu o *Weltanschauung* care trebuie să modeleze în întregime poporul și Statul german. Programul Partidului cuprindea îndeosebi un paragraf foarte sugestiv, paragraful 24, care spunea textual:

„Noi vrem libertatea tuturor confesiunilor religioase în cadrul Statului german, cu condiția ca ele să nu pună în primejdie existența acestuia și să nu se împotrivească moravurilor și disciplinei morale a poporului german. Partidul, ca atare, profesează un creștinism pozitiv, fără a se lega, sub aspect confesional, de nicio confesiune determinată."

Deși acest text nu exprima în mod vădit incompatibilitatea Bisericii cu concepția culturală a Partidului, făcea aluzie directă la ea, mai ales dacă era interpretat în lumina declarațiilor autorizate ale celor mai de seamă conducători ai Partidului. De aici faptul că, pe bună dreptate, Episcopul de Mainz a interzis în septembrie 1930 — și prin aceasta nu făcea decât să urmeze o normă constantă a episcopatului german — catolicilor „să fie membri înscriși ai partidului lui Hitler" și a poruncit „să li se refuze Sacramentele celor înscriși în acest Partid".

Iar când Partidul l-a întrebat în mod oficial care erau motivele acestor interdicții, Episcopul a răspuns la rândul său:

„Trebuie să dăm aceste instrucțiuni deoarece Programul Partidului Național-Socialist conține principii incompatibile cu doctrina catolică. Mai ales paragraful 24 al programului nu poate fi acceptat de niciun catolic fără a-și renega credința."

Acest paragraf spune că Partidul acordă libertate confesiunilor care nu-i pun în primejdie existența, iar conducătorii recunoscuți ai Partidului includ Biserica Catolică printre confesiunile primejdioase pentru Stat. Astfel, Gottfried Feder, membru al Reichstagului, afirmă:

„Persoanele născute în Germania, dar care în mod conștient exercită o acțiune distructivă asupra națiunii și poporului, pentru că urmează ordine politice venite din străinătate — prin aceasta fiind desemnați, în mod evident, catolicii — nu aparțin comunității de destin germane, nu pot exercita drepturi politice, asemenea evreilor, iar noi va trebui să excludem pe mulți dintre ei de la onoarea de a fi cetățeni germani."

(*Partidul Național-Socialist și concepțiile sale esențiale*.)

Paragraful 24, în partea sa a doua, spune că Partidul acordă libertate confesiunilor care nu se împotrivesc moravurilor și disciplinei morale a rasei germanice; or este bine cunoscut că, în vreme ce creștinismul predică iubirea aproapelui, scriitorii național-socialismului predică glorificarea rasei germanice și disprețul față de rasele străine.

În cele din urmă, paragraful 24, în partea sa a treia, spune că Partidul profesează un creștinism pozitiv.

„Ne întrebăm — spune Episcopul — ce trebuie să se înțeleagă prin creștinism pozitiv? Conducătorii Partidului Național-Socialist vor un dumnezeu german, un creștinism german și o Biserică germană."

Gottfried Feder spune:

„Cu siguranță, poporul german va găsi o formă pentru mărturisirea sa despre Dumnezeu, pentru experiența sa despre Dumnezeu, așa cum o cere sângele său nordic; atunci va fi desăvârșită trinitatea sângelui, a credinței și a Statului."

„MITUL SECOLULUI AL XX-LEA" AL LUI ROSENBERG

Concepția culturală și religioasă germană, profund și exclusiv germanică, care exista în potență încă din primele zile ale Partidului, în 1920, și-a găsit mintea care să o elaboreze și să o sistematizeze. Rosenberg a îndeplinit sarcina cea mai importantă și mai primejdioasă a Partidului. Dintre toți conducătorii național-socialismului, niciunul nu are mai multă autoritate decât el pentru a reprezenta ideile

culturale ale Partidului. Nu fără motiv Hitler l-a numit, prin decretul din 24 ianuarie 1934, „Director al întregii formări spirituale și intelectuale și al educației Partidului și a tuturor asociațiilor coordonate, precum și al operei «Bucuria prin forță»". De aceea, pentru a înțelege problema germană, este necesar să expunem „concepția filosofică despre viață" elaborată de Rosenberg, în al său *Mit al secolului al XX-lea*, pentru rasa germanică.

O putem rezuma astfel:

„La început exista rasa nordică, cu ochi albaștri și păr blond. Venind din regiunile polare, ea a răspândit pe pământ tot ceea ce este perfecțiune și civilizație. Tot răul provine din influențe străine exercitate asupra acestei rase nordice. Principala influență străină provine din creștinismul ecleziastic, «sinteză a corupției siro-iudeo-etrusce». Doctrinele Bisericii Catolice, în măsura în care nu sunt o imitație a poporului germanic, nu sunt decât transpuneri bastarde ale unor mituri siriene și persane; însă ereticii au fost în toate timpurile nobilii apărători ai rasei și ai civilizației împotriva acestui creștinism. Tot ceea ce aparține Bisericii este rău; tot ceea ce se opune Bisericii este nobil."

Blasfemiile care acoperă aproape întreaga carte se înverșunează îndeosebi împotriva persoanei sacre a Papei, despre care spune:

„Piatra unghiulară în filosofia doftorului a fost creată la Conciliul Vatican. Acest Conciliu a declarat că doftorul, cât timp își îndeplinește funcțiile, era un dumnezeu, un dumnezeu infailibil. De acum înainte... Dumnezeu este reprezentat de sistemul roman,

încununat de doftorul înzestrat cu toată puterea, care se numește Papa."

Concluzia care se desprinde din cartea lui Rosenberg se rezumă astfel: creștinismul, atât cel catolic, cât și cel protestant, este străin rasei germanice; este un creștinism negativ — să se observe termenul — care nu corespunde sufletului german, care constituie un obstacol în calea energiilor organice ale popoarelor de rasă nordică și care trebuie să cedeze locul și să fie reevaluat într-un creștinism germanic.

Și acesta este creștinismul „pozitiv" despre care vorbește paragraful 24 al Programului Național-Socialist, creștinism pozitiv care stimulează și reînnoiește forțele sângelui nordic. „Astăzi se trezește o nouă credință, mitul sângelui... credința că sângele nordic este întruchipat în acest mister care s-a substituit vechilor Sacramente și a triumfat asupra lor."

Nimeni nu se poate mira că, acesta fiind conținutul infam al cărții, episcopatul german, în admirabila sa Scrisoare colectivă din iunie 1934 asupra neopăgânismului german, a protestat cu tărie:

„Noi nu putem tăcea atunci când o carte care, într-un mod atât de radical, folosindu-se de numeroase imposturi, se străduiește să submineze credința în Dumnezeu, religia creștină și respectul față de autoritatea lui Cristos și a Bisericii, este răspândită în școli, în cercurile didactice, la cursurile conducătorilor, în lagărele de muncă și se tinde să fie pusă la temelia concepției despre lume a tuturor păturilor populației."

HITLER ȘI ROSENBERG

Nimeni nu se poate mira nici că, aceasta fiind substanța filosofică a național-socialismului, și nefiind una pur teoretică, ci posedând o irezistibilă forță de expansiune, ca un lucru adânc înrădăcinat în sufletul germanic, Partidul lui Hitler a fost condamnat în diferite rânduri de episcopatul german.

Cu toate acestea, mulți catolici, iar printre ei cancelarul von Papen, care nutreau mari simpatii față de Partid, nu tocmai pentru acest conținut filosofic, ci pentru opoziția sa față de demo-liberalism, au voit să diminueze această primejdie, atribuind-o nu Partidului însuși, întruchipat în Hitler, ci unui grup de teoreticieni exaltați, care ar fi trebuit să cedeze treptat în fața forței împrejurărilor.

Aceasta însemna, într-un fel, a aștepta o ruptură între Hitler și Rosenberg. Această speranță putea găsi un oarecare temei în faptul că Hitler nu părea să se solidarizeze cu acest grup și că, la protestele catolicilor, răspundea că scrierile lui Rosenberg nu erau „producții oficiale ale Partidului".

Dar faptul real care spulberă toate aceste speranțe este că cancelarul Hitler l-a numit pe Rosenberg director general al mișcării culturale din Germania, puternic promotor al acestei Concepții despre lume, infailibile, indivizibile, inexorabile; că la Nürnberg a proclamat că nimeni nu a înțeles-o atât de profund ca Rosenberg; și că, în toate lagărele, *Mitul* lui Rosenberg ocupă un loc alături de *Lupta mea* a lui Hitler, ca niște cărți sacre care nu pot fi puse în discuție.

Artur Dinter, unul dintre marii conducători ai național-socialismului din prima perioadă, scria în 1931, în fascicula 38 a lucrării sale *Spiritul creștinismului*: „Acela care crede într-o posibilă ruptură între Hitler și Rosenberg nu știe până la ce punct i-a legat diavolul unul de altul, astfel încât unul n-ar putea trăi fără celălalt. Rosenberg este spiritul, iar Hitler trupul aceluiași individ."

Pe de altă parte, faptul real este că numeroși preoți au fost arestați și deportați în lagăre de concentrare pentru simplul fapt de a fi criticat opera lui Rosenberg, așa cum le cerea datoria lor pastorală. Astfel, Pr. Albert Fritsch, în vârstă de 73 de ani, paroh de Hellefeld, Pr. Kenter din Dresda, Pr. Wilhelm Dammer din Gustorf etc. (A se vedea *Documentation Catholique*, 36, col. 1057).

PARTIDUL NAȚIONAL-SOCIALIST LA PUTERE

Cu acest program cultural se prezenta atunci poporului german Partidul Național-Socialist. Pătrunzând adânc în prusianismul sufletului german — să numim astfel ceea ce sufletul german are păgân și răzvrătit împotriva creștinismului, deoarece în Prusia și în Germania de Nord se localizează în chip deosebit această răzvrătire — el nu era numai un partid care oferea eliberarea poporului german, pusă în primejdie în interior de partidele și forțele demo-liberale, iar în exterior de politica anglo-franceză, ci pretindea să-i ofere o eliberare totală a ființei sale, atât religioasă, cât și rasială, o concepție despre lume, singura care s-ar potrivi rasei germanice și singura care

ar putea realiza unificarea germanilor într-un imperiu puternic, vis de aur din cele mai vechi timpuri.

Biserica nu putea să nu se împotrivească unui asemenea Partid, care îi nega în mod radical existența pe pământul german, și i s-a împotrivit cu toată energia, nu din pricina programului său de eliberare politică, ci din pricina celui de eliberare totalitară, întemeiată pe *Weltanschauung*.

Dar poporul german, catolic numai în proporție de o treime, s-a lăsat atras de hitlerism, sedus mai ales de eliberarea politică pe care acesta i-o oferea. Astfel, Partidul, an după an, și-a sporit puterea până când, la 30 ianuarie, Hitler, după alegeri victorioase în care a obținut 17.277.185 de voturi, a preluat puterea cu titlul de Prim Cancelar al Reichului.

Și atunci, ajuns la putere și învestit cu puteri depline, ce atitudine adoptă Hitler față de Biserică? Ne-o spune limpede în declarația sa guvernamentală, citită în Reichstag la 23 martie 1933, când, după ce respinge orice compromis cu grupările ateiste, adaugă: „Guvernul național vede în cele două confesiuni creștine factori de o importanță capitală pentru păstrarea valorii noastre ca națiune. El va respecta convențiile pe care aceste comunități le-au încheiat cu Statele. Drepturile lor vor fi respectate. Dar el socotește și așteaptă ca, în mod reciproc, să fie apreciată lucrarea de renaștere națională și morală a poporului nostru, sarcină pe care guvernul și-a asumat-o."

Și, la rândul său, prin ce atitudine răspunde episcopatul german bunelor intenții formulate de Hitler? O exprimă limpede Declarația Conferinței Episcopale de la Fulda din 3 iunie 1933:

„În acești ultimi ani, Ordinarii diecezelor Germaniei, preocupați de datoria lor de a păstra credința catolică în curăția ei și de a apăra misiunea și drepturile inviolabile ale Bisericii Catolice, au adoptat o atitudine de opoziție față de mișcarea național-socialistă, prin interdicții și avertismente destinate să rămână în vigoare atât timp și în măsura în care aceste motive ar fi continuat să existe.

Trebuie recunoscut în prezent că reprezentantul suprem al guvernului Reichului, care este în același timp conducătorul autoritar al acestei mișcări, a făcut declarații publice și solemne care țin seama de inviolabilitatea doctrinei credinței catolice, precum și de misiunea și drepturile imuabile ale Bisericii și în care guvernul Reichului asigură în mod expres că tratatele de Stat încheiate între Biserică și anumite țări germane își vor păstra puterea.

Fără a abroga condamnarea anumitor erori religioase și morale cuprinse în declarațiile sale precedente, episcopatul socotește că poate exprima încrederea că interdicțiile și avertismentele sus-menționate nu vor mai trebui considerate necesare. Creștinul catolic, pentru care glasul Bisericii este sfânt, nu are nevoie, nici chiar în momentul de față, să fie îndemnat în chip deosebit la loialitate față de autoritatea legitimă și la îndeplinirea conștiincioasă a îndatoririlor civile, respingând din principiu orice conduită ilegală și revoluționară.”

Din aceste declarații ar părea să rezulte că, odată ajuns la putere național-socialismul, se instaurase pacea între el și Biserică, deoarece promisiunilor de libertate pentru Biserică formulate de Führer, aceasta le răspundea prin intențiile sincere ale unei colaborări loiale cu noul guvern.

CONCORDATUL DINTRE BISERICĂ ȘI REICH

Concordatul, semnat la Roma la 20 iulie, în același an al venirii lui Hitler la putere, de cardinalul Pacelli în numele Sfântului Părinte și de vicecancelarul von Papen în numele Reichului german, „în dorința reciprocă de a consolida și dezvolta relațiile de prietenie existente între Sfântul Scaun și Reichul german", venea să confirme aceste auspicii de pace.

Prin acest Concordat, guvernul german garanta Bisericii libera profesare și exercitare publică a religiei catolice; libertatea comunicațiilor dintre Sfântul Scaun și Episcopii și credincioșii Germaniei, precum și între aceștia; respectarea ecleziasticilor în exercitarea activității lor sacerdotale, asemenea funcționarilor Statului; menținerea școlilor catolice și a învățământului religios în școlile de Stat; ocrotirea organizațiilor catolice cu scopuri religioase, culturale, caritative, sociale sau profesionale; practicarea îndatoririlor religioase proprii de către membrii organizațiilor de tineret susținute de Reich; iar, în schimb, Biserica dădea Reichului deplina asigurare că îi va exclude pe ecleziastici și pe călugări de la orice partid și activitate politică și că va întări în catolici conștiința îndeplinirii îndatoririlor de fidelitate față de patrie și de Stat.

Prin Concordat era, așadar, pecetluită pacea dintre Biserică și Reich în Germania. În esență, Biserica se angaja să-i țină pe ecleziastici departe de orice activitate politică, prin aceasta vestitul Partid de Centru fiind virtualmente desființat, iar Reichul se angaja, solemn și în fața lumii,

să asigure deplina libertate a Bisericii în îndeplinirea misiunii sale divine, în toate domeniile activității sale spirituale.

Germania catolică s-a revărsat de bucurie la ratificarea Concordatului. În întreaga Germanie s-au cântat imnuri de mulțumire. Episcopii și-au exprimat felicitările și recunoștința față de Sfântul Părinte și față de Führer. Catolicii erau gata să adere la colosalul program de reconstrucție a celui de-al Treilea Reich German, în schimbul siguranței care li se oferea că profesarea publică a credinței lor catolice nu va suferi nicio atingere.

DAR EXISTA O PROBLEMĂ PROFUNDĂ CARE NU FUSESE REZOLVATĂ

Dacă am urmărit cu atenție cursul acestei expuneri, ne-am dat seama că Programul Partidului Național-Socialist nu oferea numai eliberarea politică a Germaniei, ci și eliberarea sa potrivit unei *Weltanschauung*. Cu alte cuvinte, voia să realizeze visul de aur al lui Fichte: să-i unească pe toți germanii și toate popoarele de limbă germană, popoarele din nord și din sud, din est și din vest, într-o singură și puternică Germanie, turnată într-un nou și unic tipar de viață. Dar unde putea fi găsit un tipar capabil să-i unifice pe catolici și protestanți, pe creștini și necreștini? Această unire s-ar fi putut realiza pe temeiul unei simple conviețuiri economico-politice. Dar național-socialismul încerca să realizeze o unire mult mai profundă, care să pătrundă în așa măsură până la rădăcinile sufletului german, încât aceștia să uite că sunt

catolici sau protestanți, creștini sau necreștini, și să știe numai că sunt național-socialiști.

Atunci Germania s-ar regăsi pe sine și ar atinge destinul rasei germanice, rasă privilegiată, moștenitoare directă a arienilor primitivi, în mâinile căreia se află mântuirea omenirii. Dacă Germania secolului al XX-lea voia să împlinească destinul mesianic la care se simțea chemată, trebuia să se supună specificului germanic și să respingă departe de sine ceea ce nu era germanic. Iar marxismul nu era germanic; iudaismul nu era germanic; creștinismul protestant nu era germanic; catolicismul nu era germanic.

De aici faptul că strigătul *Los von Rom*, „Departe de noi Roma", este un strigăt profund și autentic al național-socialismului, nu numai împotriva unei religii universale precum Biserica, ci și ca o evocare a vechilor teogonii ale animismului ancestral, chemate la răzvrătire împotriva disciplinelor aduse de la Roma și din Franța de Bonifaciu și Carol cel Mare. Național-socialismul nutrește dorința supremă de a sări peste cincisprezece secole de influențe creștine pentru a regăsi puritatea rasei germanice, coruptă mai târziu de semitismul etrusc al evreilor și creștinilor.

Dar până unde putea Concordatul să rezolve această luptă profundă care frământa măruntaiele cele mai adânci ale Germaniei? Faptele aveau să o arate.

PĂGÂNIZAREA GERMANIEI

Din nefericire, această revelație nu avea să se lase mult așteptată. Faptul că guvernul nu era dispus să-și sacrifice programul întemeiat pe *Weltanschauung* a fost curând arătat de promulgarea vestitei legi a sterilizării din 14 iulie 1933, adică tocmai din vremea negocierilor Concordatului. Această lege anticreștină, care impunea sterilizarea forțată a oricărei persoane afectate de boli ereditare, era destinată să făurească o rasă germană puternică și neîntinată.

Ceva trebuia să se petreacă în Germania pentru ca Sfântul Părinte, în audiența acordată tinerilor catolici din această țară la 27 octombrie 1933, să declare că era foarte preocupat și simțea o mare neliniște pentru religia din Germania.

Și ce se putea petrece în Germania?

La 9 februarie 1934, Sfânta Congregație a Sfântului Oficiu de la Roma poruncește înscrierea în Indexul Cărților Oprite a *Mitului secolului al XX-lea* de Alfred Rosenberg, încă de pe atunci director și promotor al Culturii în cel de-al Treilea Reich.

La 7 iunie al aceluiași an, Episcopii tuturor diecezelor Germaniei, reuniți la Fulda, lângă mormântul Sfântului Bonifaciu, Marele Apostol al Germaniei, își fac puternic auzit glasul într-o Pastorală Colectivă, în care denunță și condamnă neopăgânismul german.

„Noi, Episcopii, în calitatea noastră de învățători și păstori rânduiți de Dumnezeu pentru a-i călăuzi pe creștinii catolici din Germania, protestăm solemn și în unanimitate împotriva răspândirii erorilor

neopăgâne în patria noastră; protestăm împotriva tuturor insultelor și tuturor calomniilor cu care adepții lor îi acoperă aproape zilnic, în discursurile sau în scrierile lor, pe Dumnezeu, pe Cristos și Sfânta Biserică."

Ce se petrece, așadar, în Germania, pentru ca Episcopii să protesteze astfel, cu atâta energie, într-un document public?

Se petrece ceva cumplit, a cărui întindere voi încerca să o schițez cât mai fidel cu putință.

Persecuția germană nu este sângeroasă ca aceea din Mexic, Spania sau Rusia, dar este cumplită și poate chiar mai primejdioasă. Care este tactica folosită în Germania pentru a anula influența Bisericii Catolice? Ea constă în a o lipsi de toate mijloacele de influență asupra masei populației germane, chiar și asupra celei catolice, în timp ce, pe de altă parte, se desfășoară o vastă ofensivă pentru păgânizarea acesteia.

În acest scop: 1° se suprimă Presa și Propaganda catolică; 2° se suprimă școala catolică; 3° se suprimă organizațiile catolice, mai ales cele de tineret; 4° se desfășoară, cu mare zgomot, o propagandă denigratoare și calomnioasă împotriva clerului catolic, sub pretextul traficului de devize, al imoralității și al alianței cu comunismul, pentru a convinge că clerul catolic este dușmanul poporului germanic; 5° sunt întemnițați preoți și conducători catolici; 6° se instituie o rețea de spionaj care ajunge până la confesional; 7° se exercită asupra catolicilor o „asuprire a conștiinței, dură și nemaiauzită" (Declarația Episcopilor din Köln, 18 noiembrie 1936); 8° se organizează o propagandă a apostaziei; iar în timp ce toate acestea se petrec, se

întreprinde o campanie gigantică pentru păgânizarea poporului german, cu Ministerul Propagandei în mâinile lui Goebbels, conducerea Culturii în mâinile lui Rosenberg, conducerea tineretului Reichului în mâinile lui Baldur von Schirach, Ministerul de Interne în mâinile lui Frick și, în slujba tuturor, cumplita Gestapo, poliția secretă a lui Hitler, în mâinile lui Goering; iar deasupra tuturor, Führerul, enigmaticul Führer, care pare că poate totul și că nu poate nimic; că vrea să respecte angajamentele Concordatului sau că vrea să le încalce; că își asumă răspunderea pentru tot ceea ce se petrece în Germania sau că nu se ocupă de aceasta.

Aceasta și nimic altceva se petrece în Germania, dar aceasta este cumplit. Pentru că este poate, în cursul istoriei bimilenare a Bisericii, persecuția sistematică cel mai bine calculată. S-ar spune că întregul prodigios geniu german s-a pus în slujba sarcinii de a desface Biserica pentru a păgâniza în întregime Germania.

Să coborâm la amănunte pentru a explica trăsăturile acestei lupte.

SUPRIMAREA PRESEI ȘI A PROPAGANDEI CATOLICE

Pentru național-socialism, Biserica trebuie să părăsească domeniul politic, care aparține sferei exclusive a Statului. Fără a intra în discutarea legitimității acestei pretenții, Biserica nu a întâmpinat nicio dificultate în aceasta și astfel s-a angajat solemn prin Concordat. Dar ce înțelege guvernul Reichului prin „politic”? Doctorul Goebbels,

ministrul Propagandei, a declarat-o într-un discurs (*Völkischer Beobachter*, 14 iulie 1936), în care spune:

„Prin politic nu mai înțelegem faptul de a ne ocupa de lucrurile materiale ale unui popor. Politica a căpătat în ochii noștri un caracter mult mai larg. Ea cere să se ocupe de toate chestiunile care ating în vreun fel poporul."

Potrivit acestui criteriu, în mod logic, Biserica, angajându-se să nu exercite nicio influență în domeniul politic, ar trebui să se dezintereseze de tot ceea ce atinge în vreun fel poporul. Biserica ar trebui atunci să rămână cu gura închisă în activitatea sa, căci ce lucru există care să nu atingă în vreun fel poporul?

Ministrul Frick a declarat în repetate rânduri (7 iulie 1935; 13 octombrie 1935): „Noi cerem deconfesionalizarea întregii vieți publice și politice"; și astfel guvernul promulgă legi anticreștine, precum cea a sterilizării, iar catolicii nu le pot discuta și nici respinge, deoarece aceasta ar însemna atentarea la drepturile Statului. Guvernul propagă o concepție păgână despre viață, jignitoare pentru Biserică, precum *Mitul* lui Rosenberg, iar catolicii nu i se pot împotrivi fără a risca să fie socotiți trădători ai poporului german.

Biserica nu-și mai poate, așadar, face auzit glasul. Întreaga presă a Germaniei, inclusiv puținele cotidiene catolice care au putut supraviețui acestei sufocări progresive și feroce, este supusă unei cenzuri neîndurătoare, de care nu scapă nici măcar buletinele oficiale ale diecezelor. Documentele episcopale nu sunt cunoscute publicului german, iar dacă măreața Enciclică a Sanctității Sale Pius al XI-lea a putut fi cunoscută de credincioșii Bisericii din Germania, aceasta s-a

datorat precauțiilor extreme luate pentru a înșela temuta supraveghere a Gestapoului.

Nici măcar cărțile catolice nu pot circula; astfel, potrivit *L'Osservatore Romano* din 30 iulie 1936, au fost interzise cărți precum *Roma și creștinismul* de Mons. Hudal; *Viața lui Don Bosco* de Pr. Lecherman; lucrarea doctorului Niedemayer despre sterilizare; și *Răspunsul la Mitul lui Rosenberg*.

Glasul Bisericii a fost, așadar, suprimat în Germania.

SUPRIMAREA ȘCOLII CATOLICE

Școala catolică, atât de apreciată dintotdeauna în Germania, era și ea garantată de înalta protecție a Reichului. Dar prin tactica hitleristă clasică de a exalta prin toate mijloacele școala oficială, numită școala comunității germane, și de a doborî școala catolică prin nenumărate mijloace de constrângere exercitate asupra părinților elevilor sau chiar asupra elevilor înșiși, școala catolică a trebuit să se închidă prin voința — ce ironie! — părinților catolici din Germania. Datorită pretinselor plebiscite populare, procentul elevilor care frecventau școala catolică a scăzut la München, în anul 1935, de la 87% la 54%; în 1936, la 36%; iar în anul acesta, 1937, la 3,89%.

Ceea ce nu a dat rezultate a fost tentativa de a îndepărta crucifixele din școlile tuturor comunelor din Oldenburg. Indignarea populației a fost atât de mare, încât, la 21 de zile după promulgarea ordonanței de îndepărtare, șeful districtului a trebuit să o revoce și a făcut-o prin aceste cuvinte:

„Un guvern înțelept al Statului trebuie să știe și să dea înapoi atunci când a făcut un pas greșit. Ordonanța din 4 noiembrie este anulată. Crucifixele rămân în școli."

SUPRIMAREA ORGANIZAȚIILOR CATOLICE DE TINERET

Articolul 31 al Concordatului garanta în mod expres organizațiile catolice cu scopuri culturale și sportive, asigurând astfel existența admirabilului tineret catolic german, splendid organizat în toate sectoarele de activitate.

Dar național-socialismul, a cărui unificare a însemnat întotdeauna încorporarea tuturor grupărilor existente în cadrele Tineretului Hitlerist (*Hitlerjugend*), a trebuit să lupte în acest domeniu cu o violență deosebită. Hitlerismul a obținut o victorie ușoară asupra organizațiilor evanghelice de tineret, dintre care un milion de tineri au fost siliți să se alăture în masă Tineretului Hitlerist. La fel, deși mai încet, va fi și victoria sa în fața puternicelor organizații catolice. Misiunea de Führer al Tineretului Reichului a fost pusă în mâinile înflăcărate ale lui Baldur von Schirach, un păgân exaltat care și-a schimbat numele cu unul provenit din vechea mitologie germanică.

Baldur von Schirach s-a apucat cu ardoare de sarcina de a modela întregul tineret german după tiparele lui Rosenberg. „În calitate de conducător al Tineretului Reichului german — repetă el adesea — eu nu aparțin nici confesiunii protestante, nici celei catolice; eu sunt național-socialist." „Tineretul Hitlerist nu-i întreabă pe tineri care le

este casta sau care le este crezul, ci numai care le este originea." (*Der Hitlerjugend, Idee und Gestalt*.)

Iar aceste idei de decatolicizare a tineretului catolic sunt puse în practică în mod sistematic și perseverent. Astfel cântă tinerii lui Hitler:

„Ce are de-a face un fiu de mamă
germană cu Papa și cu papiștii?
Vremea Crucii a trecut..."

În numeroase școli secundare, elevii aparținând organizațiilor catolice sunt grupați și puși să mărșăluiască la trei pași distanță de ceilalți elevi... În școala profesională din A... — denunță Episcopul de Rottenburg — „ca pregătire pentru sărbătoarea tineretului german, acești elevi au fost cântăriți pe cântarul pentru vite, sub privirile tinerilor hitleriști, care întâmpinau aceasta cu hohote de râs. Unul dintre profesori a declarat în mod expres că membrii tineretului parohial erau oameni de «clasa a doua»." (Protestul Mons. Sproll, Episcop de Rottenburg, către șeful districtului Stuttgart, *Reichspost*, 18 august.)

Pe lângă această continuă și sistematică ridiculizare a tineretului catolic, Reichul, printr-o ordonanță a lui Goering (18 iulie 1935), interzicea asociațiilor catolice ale Imperiului să poarte uniforme, însemne sau drapele, să mărșăluiască în formație, să organizeze în public excursii sau tabere și să aibă fanfare ori formații teatrale.

În plus, la 12 august 1935, directorul Secției Centrale a *Reichsnährstand* cere angajaților acesteia să încerce să-i influențeze pe țărani pentru ca aceștia să-și retragă fiii și fiicele din asociațiile catolice de tineret, deoarece acolo sunt expuși primejdiei de a suferi influențe

ostile Statului. „În acest fel — spune el — *Reichsnährstand* se va conforma diferitelor hotărâri ale înaltelor autorități ale Reichului și ale Statului.” (Serviciul de Presă al Tineretului Reichului, nr. 181.)

La 23 februarie 1936, Baldur von Schirach anunță că nimeni nu va putea fi funcționar al Statului dacă nu a trecut prin rândurile Tineretului Hitlerist, iar în cele din urmă, la 1 decembrie 1936, este promulgată o lege prin care se hotărăște ca întregul tineret german să facă parte din Tineretul Hitlerist și să fie supus „educației fizice, intelectuale și morale în spiritul național-socialismului”.

De acum înainte, așadar, Tineretul Catolic german nu va mai trebui să existe. Toți tinerii Germaniei, catolici și necatolici, vor trebui să se supună influenței anticreștine a lui Rosenberg.

CAMPANIA RĂSUNĂTOARE DE DENIGRARE A CLERULUI

În vreme ce întreaga activitate a Bisericii este înăbușită cu înverșunare, se desfășoară o formidabilă propagandă de defăimare publică a clerului catolic, cu scopul de a rupe unirea dintre credincioși și păstorii lor. Întreaga campanie urmărește să creeze în poporul german o conștiință publică de oroare față de Biserică și slujitorii ei și, în consecință, convingerea urgenței de a smulge tineretul din mâinile unor educatori care ar fi corupători publici, bolnavii din mâinile unor îngrijitori nevrednici de misiunea lor, iar averea Germaniei din mâinile unor administratori frauduloși. „După experiențele acestor ultimi ani — scrie de curând *Schwarze Korps* al lui Himmler — noi nu

mai avem încredere în moralitatea voastră. Tremurăm pentru tineretul care vă este încredințat, pentru ființele date în grija voastră, pentru averea poporului pe care o administrați." „Este sufl ul pestilențial al unei lumi de putreziciune care ni se descoperă aici și care își înalță duhoarea până la cer. Vrem să vorbim despre întâmplările scandaloase ale căror teatre sunt sferele religioase și mănăstirile și care ne înfățișează întregul registru al crimei, de la sperjur până la incest, trecând prin crima sexuală. Și ce să mai gândim despre tot ceea ce s-a putut petrece în spatele zidurilor mănăstirilor și în rândurile confraternității romane, fără să fi ieșit la iveală și fără să fi fost pedepsit de lege?"

Citez acestea pentru că acesta este tonul obișnuit al propagandei de defăimare întreprinse de ministrul Goebbels.

SCANDALUL DEVIZELOR

Scandalul devizelor a deschis porțile valului de noroi pe care guvernul Reichului avea să-l arunce asupra catolicilor germani. Să reamintim pe scurt și fără ocolișuri faptele. La 17 mai 1935 se desfășura la Berlin, înaintea Camerei Penale din Moabit, primul dintre procesele pentru fraudă fiscală împotriva Catharinei Wiedendörfer, în călugărie sora Wernera, secretară a Ordinului Sfântului Vincențiu de Paul, acuzată că, în decurs de doi ani, trimisese în Belgia, încălcând legea privind exportul de capitaluri, suma totală de 250.000 de mărci, proprietatea Casei-Mamă a Sfântului Vincențiu de Paul din Köln. Procurorul cerea, ca pedeapsă personală împotriva surorii, cinci ani de muncă silnică, cinci ani de pierdere a drepturilor civile și o amendă de 150.000 de mărci; iar împotriva „Societății Operelor de Caritate din

Köln", o amendă de 250.000 de mărci. Aceste pedepse au fost pronunțate cu entuziasm de jurații din Moabit, cu clauza suplimentară a prelungirii cu paisprezece luni a muncii silnice în cazul insolvabilității surorii.

Un caz asemănător se deschide la Berlin cinci zile mai târziu. Iar după alte șapte zile este acuzat Ordinul Sfântului Francisc, iar R. P. franciscan Otto Goertler este condamnat la zece ani de muncă silnică, cinci ani de pierdere a drepturilor civile și o amendă de 350.000 de mărci.

Și astfel au continuat procesele.

Fără a intra în discutarea adevărului faptelor denunțate și fără a judeca vinovăția morală pe care acestea o cuprind, să observăm cum guvernul Reichului nu a avut alt scop, în toată această serie de procese răsunătoare, decât simpla denigrare a clerului catolic. Procedeul întrebuințat o dovedește. Cu mai bine de un an înainte de primul dintre aceste procese se săvârșiseră numeroase delicte particulare privitoare la traficul de devize, atât din partea băncilor, cât și a particularilor. Dar fiecare afacere era regularizată fără zarvă și fără a fi adusă la cunoștința publicului. Erau chestiuni de *Unterwerfungsverfahren*. Dar când traficul ilicit a fost descoperit în rândul călugărilor — și pentru aceasta Gestapoul cercetase mănăstirile cu două luni înainte, la 12 aprilie [a se vedea *Documentation Catholique*, 35, col. 1430] — afacerea a fost adusă înaintea justiției și s-a urmărit să i se dea cea mai răsunătoare publicitate... Se știe că, în fiecare proces, Ministerul Propagandei a ajuns până la a stabili, pentru uzul agențiilor de presă, caracterele tipografice care trebuiau

întrebuințate și s-a străduit să instaleze o întreagă serie de microfoane în sala Tribunalului.

Ziarul lui Rosenberg, *Völkischer Beobachter*, denunța cu titluri mari că „națiunea germană era înșelată de criminalii în sutană", iar *Angriff*, al doilea ziar hitlerist ca importanță, afirma că sumele transferate în străinătate de către călugări erau suficiente pentru a acoperi cu prisosință necesarul de materii prime, care lipseau atât de cumplit în Germania.

SCANDALUL MORALITĂȚII

Nu se stinsese încă impresia produsă asupra publicului german de scandalul traficului de devize, când s-a iscat un altul, și mai răsunător, privitor la moralitatea și bunele moravuri ale clerului.

Pentru a se documenta, guvernul german efectuase, la 15 martie 1936, prin Gestapo (Tijd, 16.2.36), cercetări amănunțite în numeroase mănăstiri, mai ales în regiunile Fulda, Würzburg și Bonn (Waldbreitbach); controlase de asemenea arhivele Ordinelor religioase și confiscase documentele și scrisorile superiorilor, care cuprindeau rapoarte adresate superiorului general al Ordinului asupra conduitei a numeroși călugări.

Trei luni mai târziu (26 mai 1936) se deschide la Koblenz un proces răsunător împotriva membrilor unei congregații de frați laici, numită de Waldbreitbach și afiliată Ordinului al Treilea Franciscan, pentru atentat la bunele moravuri. Cele mai neînsemnate amănunte ale procesului sunt amplificate de toate ziarele Reichului. Agenția oficială,

în dorința sa de a face cât mai mult zgomot propagandistic, transmite știrea în acești termeni: „Astăzi începe la Koblenz un proces împotriva a peste 200 de membri ai Ordinului Fraților Franciscani, acuzați de cele mai grave crime de imoralitate... Actele criminale au fost săvârșite în toate mănăstirile și așezămintele Fraților Franciscani din Renania și Westfalia...” În realitate, dintre cei 265 de membri pe care îi avea Congregația în Germania — care nu erau preoți, ci frați laici, cu excepția capelanului lor, preotul Bernhard Steinhoff, și care se ocupau cu îngrijirea alienaților, epilepticilor și idioților — numai 31 au fost condamnați de tribunalul inferior.

Procesele privitoare la moralitate s-au întețit puternic în acest an, după Enciclica Papei asupra situației Bisericii în Reich: s-ar părea că acesta este răspunsul Germaniei dat Papei.

Deutsche Allgemeine Zeitung scrie de curând: „Când aflăm că, în cursul a 400 de acțiuni judiciare pentru atentat la bunele moravuri, o mie de membri ai Ordinelor catolice au trebuit să fie puși sub acuzare, suntem obligați să spunem că această afacere, pe cât de respingătoare, pe atât de deplorabilă, depășește cadrul cazurilor izolate. Însăși puritatea poporului nostru este în joc, iar Statul nu mai poate tolera aceste abisuri de imoralitate, după cum nu poate tolera nici uneltirile de înaltă trădare dezvăluite de procesul Rossaint.”

Ce adevăr se află în toate acestea? Potrivit declarației de protest citite de la toate amvoanele Reichului, duminică, 6 iunie a acestui an, dintre 21.461 de preoți seculari, 49 au fost acuzați, dintre care numai 21 au fost declarați vinovați, iar celelalte 28 de cazuri au fost suspendate. Dintre 4.174 de călugări, 9 sunt acuzați, iar dintre aceștia unul este declarat vinovat, celelalte 8 cazuri rămânând în suspensie.

Glorios cler german care, în pofida înverșunării unor dușmani puternici, poate înfățișa un număr atât de neînsemnat de căzuți. Nu se știe ce trebuie admirat mai mult: furia frenetică a unor prigonitori lipsiți de suflet sau înălțimea morală a unui cler aflat în slujba lui Isus Cristos și a Bisericii Sale.

La aceste campanii de denigrare a clerului ar trebui adăugată atmosfera de suspiciune stârnită împotriva organizațiilor catolice cu privire la infiltrarea comunistă și la un pretins complot al catolicilor și comuniștilor, sub al cărui pretext Gestapoul l-a arestat, la 6 februarie 1936, pe Mons. Ludwig Wolker, consilier general al Asociațiilor Tineretului Catolic, precum și pe numeroși alți ecleziastici și laici dintre cei mai reprezentativi.

ÎNTEMNIȚAREA PREOȚILOR ȘI A CONDUCĂTORILOR CATOLICI

Un alt capitol al luptei Reichului împotriva Bisericii în Germania îl constituie întemnițarea preoților, atât de frecventă încât tagma sacerdotală este aceea care numără cei mai mulți deținuți. Cuvintele lui Wagner, șeful districtului Baden, dobândesc o realitate surprinzătoare: „Nu vrem să facem martiri, vrem să demascăm «delincvenți».”

Cele mai neînsemnate motive slujesc acestui scop. Unii sunt arestați pentru „abuzuri de la amvon” — și se numără cu sutele —, alții pentru că au criticat *Mitul* lui Rosenberg, alții pentru că au smuls afișe

injurioase la adresa Bisericii. S-ar umple pagini și pagini dacă s-ar încerca relatarea tuturor acestor arestări.

Printre arestările cele mai răsunătoare se numără aceea a Mons. Banasch, canonic de Berlin, care a fost arestat de poliția secretă și transportat în închisoarea preventivă din Moabit. Fusese însărcinat de cardinalul Bertram, președintele Conferinței Episcopale de la Fulda, să adune materiale privind numeroasele incidente în care catolicii aveau de suferit. Cu această ocazie sunt arestați de asemenea secretarul Mons. Banasch; Mons. Konermann, președintele asociațiilor muncitorești din Münster; Mons. Klemens, secretarul Tineretului Catolic; Pr. Ansgar Sinniger, secretarul general al Comisiei Superiorilor Ordinelor religioase; Pr. Miltenberg, vicar general de Würzburg, precum și alți vicari generali care îi furnizau date Mons. Banasch.

Printre cele mai curioase cazuri de arestare este acela al portarului casei membrilor Kolping din Koblenz, Phillips, care a fost condamnat la două luni de închisoare pentru că smulsese un afiș împotriva catolicismului, lipit pe zidurile casei sale de secția regională a Partidului. La proces s-a declarat că afișele conducerii Partidului au valoarea unor afișe ale autorității.

O REȚEA DE SPIONAJ CARE AJUNGE PÂNĂ LA CONFESIONAL

Este evident că toate aceste arestări sunt consecința unei rețele de spionaj bine urzite și, din numeroase cazuri, se știe că aceasta ajunge până la confesional.

La 12 aprilie 1935, după un proces de patru zile, tribunalul special din Rostock îl condamnă pe parohul Mons. Leffers la un an și jumătate de închisoare și la plata cheltuielilor de judecată, pentru atacuri voalate împotriva Statului și a Partidului.

Ce se întâmplase? Un student, Schinke, și două domnișoare, Allmut Frisch și Margaret Natz, s-au prezentat Părintelui drept catolici pentru a-l consulta cu privire la lectura *Mitului* lui Rosenberg, pentru ca apoi să denunțe justiției răspunsul său.

Episcopii Bavariei au denunțat într-un document public (*Reichspost*, 18.12.36) faptul că s-a „instituit un sistem de spionaj pentru supravegherea învățământului religios și a căminelor familiale".

Pentru a încheia acest capitol, voi relata un act de spionaj săvârșit chiar în confesional: la Lugnan (Silezia Superioară), un funcționar al poliției criminale își trimisese soția la Pr. Choroba, în aparență pentru a se spovedi și pentru a-l întreba dacă trebuia să-și trimită fetița în tabăra anuală a guvernului. Părintele i-a răspuns femeii că, dacă fetița era trimisă într-un mediu protestant, era expusă primejdiei de a-și pierde credința. Funcționarul l-a denunțat pe preot. Acuzat că instigase împotriva unei instituții a Führerului-Cancelar, Părintele a

fost judecat de tribunalul special al Sileziei, la Gleiwitz. (*Documentation Catholique*, 36, col. 309.)

Pentru a-i feri pe preoți de aceste capcane, Episcopii au hotărât ca orice consultație făcută în confesional asupra unor chestiuni primejdioase să primească, în general, drept răspuns trimiterea penitenților la dispozițiile Episcopilor.

O ASUPRIRE A CONȘTIINȚEI DURĂ ȘI NEMAIAUZITĂ

Pentru a încheia acest tablou al înăbușirii oricărei activități religioase, voi reproduce un paragraf din declarația arhiepiscopilor și episcopilor Provinciilor ecleziastice Köln și Paderborn, care a fost citită la toate Liturghiile din 18 noiembrie 1936:

„Reuniți pentru a delibera asupra unor grave chestiuni ale Bisericii, noi, Episcopii Provinciilor ecleziastice Köln și Paderborn, ne aflăm în fața unui fapt dureros: din toate diecezele și din medii foarte largi ne parvin plângeri amare cu privire la asuprirea conștiinței, dură și nemaiauzită, căreia îi sunt supuși catolicii. În cuvinte pline de tristețe, părinți profund creștini ne zugrăvesc cum, dacă nu pretutindeni, cel puțin în multe locuri, în școli și în sânul unor puternice organizații din care fac parte copiii lor, învățătorii și conducătorii se străduiesc, prin cuvânt și prin scris, să facă vrednică de dispreț, în ochii copiilor, credința părinților lor și să-i îndepărteze astfel lăuntric pe acești copii de Isus Cristos și de Biserica Sa și, prin aceasta, chiar de părinții lor.

Adulți care exercită cele mai felurite profesii ni se plâng că se abuzează de dependența lor în domeniul profesional și economic pentru a-i sili să-și încalce conștiința creștină, să nesocotească poruncile dumnezeiești și să se lepede de Cristos și de Biserica Sa. Faptele care dau naștere acestor plângeri sunt atât de numeroase și atât de vădite, încât nu se poate pune la îndoială temeiul lor.

După atâtea strădanii zadarnice pentru a ușura neliniștea conștiinței credincioșilor noștri, a sosit ceasul în care noi, Episcopii, în calitate de reprezentanți și păstori ai poporului catolic rânduiți de Dumnezeu, trebuie să ne adresăm publicului. Tuturor acelora care au vreo influență asupra mersului evenimentelor din patria noastră le punem această întrebare: lucrurile vor continua astfel? Poporului nostru, atât de greu încercat, nu-i va fi cruțat cel mai rău, cel din urmă dintre rele? După toate suferințele ultimilor douăzeci de ani, va trebui oare ca și sufletele să fie siluite? Va trebui oare ca poporul nostru să fie sfâșiat într-atât încât o parte să-L venereze pe Isus Cristos, Dumnezeul și Mântuitorul său, așa cum au făcut părinții noștri, în vreme ce cealaltă parte Îl disprețuiește pe Isus Cristos și pe ucenicii Săi?"

PROPAGANDA APOSTAZIEI

Și mai gravă, dacă este cu putință, apare această asuprire dură și nemaiauzită atunci când se știe că ea corespunde unei „propagande a apostaziei" organizate de guvernul Reichului. Astfel o denunță, într-o scrisoare pastorală din același an (*Documentation Catholique*, 30 ianuarie 1937), Mons. Gröber, arhiepiscop de Freiburg im Breisgau, când spune:

„Oare îndrăzneala și nebunia lui Iulian Apostatul vor ajunge să precumpănească în țara noastră germană, crezându-se astfel că, prin presiune, asuprire și vexațiuni, se va izbuti să se nimicească în câțiva ani ceea ce sute de generații germane au adorat și venerat și ceea ce, pline de un sfânt entuziasm, au creat în domeniul culturii, artei și științei?

Oare propaganda apostaziei, despre care avem durerea amară de a ști că este privită nu fără plăcere sau chiar provocată și favorizată în mod expres prin exemplul și recomandarea, ba chiar prin ordinele și amenințările abia disimulate ale unora, va aduce o dezmințire de neiertat solemnei făgăduințe a Führerului nostru de a nu ataca în niciun fel cele două confesiuni religioase?”

Episcopul face o aluzie limpede la apostaziile publice ale conducătorilor național-socialiști, care au avut loc începând din decembrie trecut. Astfel, Himmler, șeful Gestapoului, apostaziază de la Biserica Catolică. Lutze, șeful S.A. (Secțiunea de Asalt), și Roever apostaziază de la confesiunea evanghelică etc.

Aceleași plângeri își găsesc ecoul în inima părintească a Sanctității Sale Papa, în Scrisoarea sa Enciclică *Mit brennender Sorge* către Biserica din Germania, unde spune că „cu vie neliniște și cu o uimire mereu crescândă urmărim de multă vreme calea dureroasă a Bisericii și înăsprirea progresivă a asupririi credincioșilor”.

„În ținuturile voastre, Venerabili Frați, glasuri în cor se ridică tot mai puternic, îndemnându-vă să ieșiți din Biserică, și se ivesc vestitori care, prin poziția lor, încearcă să vă facă să credeți că o asemenea îndepărtare de Biserică și, prin urmare, infidelitatea față de Cristos

Regele constituie o dovadă deosebit de grăitoare și meritorie de fidelitate față de regimul actual. Prin presiuni ascunse și fățișe, prin amenințări, prin perspectiva unor avantaje economice, profesionale, civile sau de altă natură, adeziunea la credință a catolicilor, îndeosebi a anumitor categorii de funcționari, este supusă unei violențe pe cât de ilegale, pe atât de inumane. Cu emoție părintească simțim și suferim adânc împreună cu aceia care au plătit atât de scump iubirea lor față de Cristos și față de Biserică; dar s-a ajuns la o asemenea extremitate încât este în joc scopul ultim și cel mai înalt, mântuirea sau pierzarea; prin urmare, pentru credincios nu mai rămâne altă cale de mântuire decât aceea a unui eroism generos."

Când ispititorul sau asupritorul se apropie de el cu perfide insinuări de a părăsi Biserica, atunci el nu va putea decât să-i opună, chiar cu prețul celor mai grele jertfe pământești, cuvântul Mântuitorului: „Mergi înapoia Mea, Satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini și Lui singur să-I slujești" (Mat. IV, 10). Iar Bisericii îi va adresa aceste cuvinte: „O, tu, care ești Mama mea din cele dintâi zile ale copilăriei mele, mângâierea mea în viață, apărătoarea mea în moarte, să mi se lipească limba de cerul gurii dacă eu, cedând lingușirilor sau amenințărilor pământești, aș ajunge să-mi trădez făgăduința de la Botez." Iar acelora care și-ar închipui că pot împăca părăsirea exterioară a Bisericii cu fidelitatea lăuntrică față de ea să le slujească drept aspră avertizare cuvântul Mântuitorului: „Cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor va fi lepădat înaintea îngerilor lui Dumnezeu" (Luc. XII, 9).

FORMIDABILA OFENSIVĂ A NEOPĂGÂNISMULUI

Și în vreme ce Biserica și credincioșii ei sunt astfel asupriți într-un chip dur și nemaiauzit, pentru a smulge din sufletul german orice urmă a lui Cristos, cu aceeași violență se încearcă făurirea în poporul german a idolatriei propriei sale rase. „Prin mii de mijloace se repetă o evanghelie care nu a fost revelată de Tatăl ceresc; mii de condeie scriu în slujba unei fantome de creștinism care nu este creștinismul lui Isus Cristos. Tiparul și radioul asaltează zilnic cu producții al căror conținut este potrivnic credinței... și atacă brutal și fără respect tot ceea ce trebuie să fie sacru și sfânt" (Pius al XI-lea, *Mit brennender Sorge*). Concepția despre lume întemeiată pe exaltarea rasei germanice și pe disprețuirea a tot ceea ce nu este germanic se întrupează în masa populației, care nu se poate sustrage unei ofensive atât de formidabile.

Mai ales în tabere se făurește Germania păgână. Lagăre de concentrare, lagăre de muncă, tabere ale Tineretului Hitlerist, pentru băieți și fete, tabere de instrucție... Germania este în momentul de față acoperită de un număr atât de mare de tabere, încât s-ar putea crede că se află în plin război civil, dacă toate aceste tabere nu ar purta aceeași pecete: crucea încârligată.

Mai ales în taberele pentru conducători, *Schulungslager*, tabere de formare supuse unei conduceri speciale a Ministerului Educației Publice, al căror scop este recrutarea și formarea conducătorilor pentru toate treptele ierarhiei sociale, se făurește Germania păgână. În aceste tabere se insuflă sub toate formele, la orice ceas și prin toate mijloacele cele mai eficace ale psihologiei, conținutul acestei formule

a lui Baldur von Schirach: „Eu nu sunt catolic, eu nu sunt protestant, eu sunt național-socialist" (a se vedea *Hitler et Rosenberg*, de la Bonne Presse).

Căci, în definitiv, aceasta este marea sarcină a celui de-al Treilea Reich german: făurirea unui popor cu un ideal nou, un ideal rasist, păgân, statolatric, în care să se întrupeze ideea unei noi măreții care absoarbe totul, și anume că fiecare german este o părticică a celui de-al Treilea Imperiu German, care, prin forța rasei sale ariene pure, va mântui omenirea.

În fața unei asemenea stări de încercare a Episcopilor, care nu-și pot face auzit înaintea credincioșilor glasul lor de păstori, a preoților și călugărilor care se văd expuși celor mai umilitoare și grosolane calomnii și a credincioșilor în general, care se văd asupriți într-un chip dur și nemaiauzit în profesarea credinței catolice, Sfântul Părinte a vorbit într-un document public, care a fost citit în toate Bisericile Germaniei duminică, 21 martie a anului curent.

A vorbit nu pentru a porni la luptă împotriva guvernului Reichului; aceasta nu este norma Sfântului Scaun, care caută, chiar și sub regimurile cele mai ostile, să găsească acele condiții care să-i îngăduie să-și exercite influența mântuitoare spre binele sufletelor — „grija părintească pentru binele sufletelor — spune Sfântul Părinte — ne sfătuiește să ținem seama de puținele perspective care ar mai putea exista pentru o revenire la înțelegeri" —, ci pentru a aduce „un cuvânt de adevăr și de încurajare morală" sărmanilor credincioși din Germania, „supuși în mii de chipuri unei asupriri organizate a libertății religioase, care îi apasă prin imposibilitatea de a obține informații conforme cu adevărul".

Iar cuvântul Papei, ascultat cu o devoțiune mișcătoare de credincioșii persecutați, a adus în sufletele lor mângâierea de a ști că Vicarul lui Cristos este alături de ei; iar în restul lumii a slujit la unirea credincioșilor catolici din toate națiunile, prin rugăciune, într-o singură comuniune — comuniunea sfinților — cu frații lor aflați în necaz; a slujit mai ales pentru a chema popoarele la realitatea că nu orice naționalism este bun.

Iar conflictul dintre Biserică și Reich rămâne acolo, cumplit, insolubil. Căci conducătorii Germaniei par să nu vrea să înceteze asuprirea religioasă, iar catolicii, chiar dacă dezertările sunt numeroase, în partea lor cea mai bună și mai numeroasă vor fi gata să-și dea viața pentru Cristos mai degrabă decât să apostazieze de la El. Prin aceasta vor dobândi prilejul eroilor de a da mărturia vieții lor pentru Acela pe care Îl iubesc.

Nu Biserica va fi atunci aceea care va ieși vătămată din acest conflict. Guvernul Reichului ar trebui să țină seama de cuvintele genialului Mussolini, care, în anul 1934, scria, făcând aluzie la conflictul religios din Germania: „Întreaga istorie a civilizației occidentale, din vremea Imperiului Roman până în zilele noastre, de la Dioclețian la Bismarck, ne învață că, ori de câte ori un Stat intră în conflict cu religia, Statul este acela care iese învins din luptă." (*Documentation Catholique*, 33, col. 465.)

Dacă Dumnezeu îngăduie aceste încercări asupra Bisericii din Germania, este semn vădit că lucruri mari așteaptă această nobilă națiune.

O REFLECȚIE ASUPRA NAȚIONALISMULUI

Să facem o reflecție finală asupra naționalismului, cu limpezime, aici, între noi, unde naționalismul făurește nuclee promițătoare.

Popoarele de astăzi nu se mai pot înșela. Cele patru veacuri de influență anticreștină care le-au lovit nu pot sfârși decât în comunism, dacă popoarele însele nu schimbă cursul acestui proces degradant. Comunismul nu este o fantomă. Comunismul este o realitate. Prosperitatea financiară a țării nu numai că nu rezolvă, ci agravează primejdia comunistă; căci această prosperitate, care se realizează în folosul unei clase sociale pe seama alteia, nu face decât să sporească nemulțumirea și invidia clasei asuprite. Comunismul marchează ultima etapă a procesului de descreștinare pe care Reforma Protestantă l-a deschis în lume. Comunismul voiește nimicirea totală a omului în haos. Nu este o primejdie, ci suma tuturor primejdiilor care, în cursul istoriei, au putut asupri popoarele. Sfântul Părinte, în Enciclica despre *Comunismul ateu*, pe care a publicat-o aproape în același timp cu Enciclica sa despre situația Bisericii în Reich, îl denunță încă o dată. Aceasta este primejdia supremă. Iar Episcopii germani, în pofida asupririi cu care îi pedepsește un guvern anticomunist, nu au putut să nu învețe: „bolșevismul nu este numai o organizație economică și politică; în esența sa intimă, în rădăcinile sale cele mai adânci, este negarea oricărei religii, ateismul întrupat în Stat, o poartă a iadului, precursorul Antihristului" (24.12.36, a se vedea *Documentation Catholique*, 20 martie 1937).

Iar comunismul este o primejdie reală, mai apropiată decât se crede îndeobște. Trebuie să i se împotrivească cu bărbătească neînfricare. Cum? În primul rând, prin mijloace creștine. Căci dacă comunismul nu este decât rezultatul unui proces de descreștinare, remediul eficace împotriva lui nu poate fi decât o medicație de creștinism injectată în toate straturile corpului social. De aici urmează că rugăciunea și pocăința, după cum spunea Sanctitatea Sa în Enciclica *Caritate Christi compulsi*, sunt remedii de neînlăturat pentru a ieși din acest haos de teroare care se apropie. Dar, în afara acestor remedii supranaturale, sunt necesare și remedii drastice, energice, chiar în ordinea economică și politică. Timpul presează. Nu mai este vreme pentru o medicație cu rezultate îndepărtate. Și aici naționalismului îi revine o mare misiune. Naționalismul este o forță de reacție împotriva demo-liberalismului, care a slăbit energiile popoarelor vreme de mai bine de o sută de ani. Și reacționează împotriva lui pentru a împiedica popoarele să se prăbușească în răul cumplit al comunismului.

Dar dacă naționalismul este o forță de reacție împotriva demo-liberalismului, pot exista două moduri tipice de naționalism, deoarece există două moduri tipice de a reacționa împotriva demo-liberalismului: un mod păgân și un mod creștin; un mod păgân, care va înălța mai presus de toate interesul național, fără a ține seama de drepturile dumnezeiești ale lui Dumnezeu și ale Bisericii, de drepturile celorlalte națiuni și de cele ale cetățenilor, ale căror persoane trebuie respectate ca un întreg transcendent; un mod creștin care, păstrând neatinse toate aceste drepturi, va căuta să afirme vigoarea națională înăuntrul și în afara propriilor hotare. Un mod păgân, care va face din propria națiune sau din Stat un Dumnezeu (Pius al XI-lea, *Caritate Christi*); un mod creștin care, recunoscând

caracterul creat și contingent al națiunii și al Statului, va căuta să-i confere acea demnitate de preeminență care îi revine ca promotor al binelui comun temporal. Un mod păgân, care va diviniza un om ca întrupare a suveranității absolute a Statului; un mod creștin, care va învesti cu prestigiu un om drept conducător al poporului în destinul său temporal, fiind instrumentul lui Dumnezeu în slujba interesului comun. Un mod păgân, care va respinge ceea ce este străin pentru simplul fapt că este străin; un mod creștin, care îl va respinge în măsura în care este vătămător intereselor juste ale propriei țări. Un mod păgân, care îl va respinge și îl va urî pe evreu pentru că este evreu; un mod creștin care, cunoscând misiunea dizolvantă ce-i revine evreului în sânul popoarelor creștine, îi va limita influența pentru ca aceasta să nu devină vătămătoare. Un mod păgân, care va combate democratismul liberal și marxismul în numele absolutismului Statului; un mod creștin, care le va combate numai pentru ca preeminența binelui comun temporal al popoarelor să fie efectivă și reală. Un mod păgân, care va lupta împotriva atomismului societății liberale prin înstrăinarea drepturilor individuale în mâinile Statului-dumnezeu; un mod creștin, care va lupta împotriva lui prin afirmarea drepturilor sacre ale familiei și ale corporației profesionale. Un mod păgân, care va restaura un regim corporativ forțat, instrument al Statului; un mod creștin, care va restaura corporațiile ca expresie a intereselor comune de muncă ale particularilor în ansamblul națiunii. Un mod păgân, care va asupri religia dacă o socotește potrivnică intereselor sale sau o va favoriza dacă o socotește prielnică; un mod creștin, care va recunoaște religia lui Cristos drept binele suprem al popoarelor și va căuta să o slujească cu fidelitate. Un mod păgân, care va impune un regim totalitar absolut, astfel încât nimic — nici educația, nici familia, nici arta, nici religia — nu va

putea fi conceput fără a fi în întregime impus sau controlat de Stat; un regim creștin care, numai în sfera politică, adică în ceea ce privește binele comun temporal, va totaliza activitățile pentru a da coeziune și tărie Statului și, prin urmare, națiunii.

Două moduri tipice de naționalism care și-au aflat realizarea concretă: cel păgân în național-socialismul german, iar cel creștin în regimul autoritar al Portugaliei și care, după părerea mea, își va afla deplina realizare în Statul creștin ce trebuie să se ridice din Spania care sângerează.

Cuvintele lui Oliveira Salazar sunt aici potrivite: „Într-o zi se va recunoaște — spune el — că Portugalia a fost guvernată printr-un sistem original și propriu istoriei și geografiei sale, atât de diferite de toate celelalte, și se va înțelege că erorile și viciile falsului liberalism și ale falsei democrații nu au fost respinse pentru a îmbrățișa altele mai rele; ci, dimpotrivă, țara a fost reorganizată și întărită prin principiile autorității, ordinii și tradiției naționale, împăcate cu acele adevăruri veșnice care sunt, din fericire, patrimoniul omenirii și al civilizației creștine. Statul care ar subordona totul, fără excepție, ideii de națiune sau de rasă pe care el o reprezintă, în morală, în drept, în politică și în economie, s-ar înfățișa ca o ființă atotputernică, principiu și scop al său însuși, căreia ar trebui să-i fie supuse toate manifestările individuale și colective și ar putea cuprinde un absolutism mai rău decât acela care a precedat regimurile liberale, căci cel puțin acesta din urmă nu s-a desprins de destinul omenesc. Un asemenea Stat ar fi în mod esențial păgân, incompatibil prin însăși natura sa cu geniul civilizației noastre creștine și, mai devreme sau mai târziu, ar trebui să ducă la revoluții asemănătoare celor pe care au trebuit să le înfrunte

acele vechi regimuri istorice și, cine știe, poate la noi războaie religioase, mai grave decât cele din trecut."

Și acesta este, din nefericire, cazul Germaniei. Dumnezeu cunoaște destinul pe care ea trebuie să-l împlinească în istorie. Dar ar fi vrednic de plâns ca unui popor mare și puternic precum Germania, care în Creștinătate a avut ca vocație să mânuiască sabia materială pentru a menține, prin forța brațului secular, unitatea popoarelor creștine, să-i revină acum, în această perioadă de descreștinare a popoarelor, printr-o taină nepătrunsă a vocației neîmplinite, să facă să prevaleze aceeași forță, cine știe în ce scopuri providențiale. Căci tragedia problemei germane constă în faptul că aceeași forță, și anume Partidul lui Hitler, care a dus Germania la cea mai mare asuprire religioasă, este în același timp aceea care i-a realizat cea mai mare putere materială. Niciodată religia lui Cristos nu a fost atât de asuprită și niciodată puterea germană nu a fost atât de uriașă. Hitler, care atunci când a ajuns la putere cerea un răgaz de patru ani pentru a realiza renașterea Germaniei, putea în acest an, la 30 ianuarie, după împlinirea celor patru ani, să se înfățișeze înaintea Reichstagului și să spună: „Și cine se va îndoi că, în acești patru ani care s-au scurs, Germania a fost teatrul unei revoluții de o măreție impunătoare? Și cine va mai îndrăzni să compare această Germanie de astăzi cu aceea care exista în acel 30 ianuarie, acum patru ani, când eu, la această oră, am depus jurământul înaintea Venerabilului Președinte al Reichului?" Iar național-socialismul a pus capăt stării de prăbușire în care se afla Germania. Astăzi această națiune este respectată și temută. Național-socialismul a reconstruit economia germană, a rezolvat înspăimântătoarea problemă a șomajului, i-a dat muncitorului conștiința propriei sale valori, a făcut să renască cultura poporului, a

dat tineretului o educație viguroasă și, mai presus de toate, a rupt lanțul rușinos al Versailles-ului. „Și în această privință — după cum spune Hitler — Germania a săvârșit cea mai mare minune a strădaniilor sale."

Dar, sărmana Germanie! Toate acestea nu slujesc decât pentru a o întări în acel păcat care constituie slăbiciunea ei, încă din vremurile triste în care s-a despărțit de Roma. Germania, pe zi ce trece mai puternică, înaintează de asemenea, pe zi ce trece, în trufia sa. De aceea asuprește, cu satisfacția celui puternic, Biserica. Toate acestea sunt dezvăluite în chip deosebit de atitudinea cu care a răspuns Scrisorii Enciclice a Vicarului lui Cristos. S-a voit ca Vaticanul să fie înfățișat drept mantia care acoperă „un sistem de corupție și putreziciune" și drept centrala unui bolșevism deghizat. Dr. Goebbels, în discursul rostit la 28 mai în *Deutschlandhalle* din Berlin, înaintea unui auditoriu de 25.000 de persoane, care făceau ecou spumei de ură a cuvintelor rostite, întrerupându-le cu strigătele „Masacrați-i! Spânzurați-i!", denunță crimele „nenumăraților preoți și călugări" transformați în „profanatori bestializați ai tineretului", „aberațiile criminalilor în sutană" care își satisfac „cele mai monstruoase instincte" în exercitarea slujirii lor sacerdotale (Robert d'Harcourt, *Études*, 20 iunie 1937).

Iar Führerul-Cancelar, în discursul său din întâi mai, și-a proclamat voința de a împinge Biserica în sfera sa proprie, dacă, pe calea enciclicelor, și-ar aroga drepturi care aparțin Statului. „Dacă oamenii — spunea textual în acel discurs — au fost educați vreme de secole în categorii de catolici și protestanți și în 45 de partide, cine poate înlătura aceasta în patru ani? Am procedat în mod total, chiar brutal. Am început cu tineretul. Există bătrâni nebuni care sunt iremediabili. Nu ne preocupăm de ei. Le luăm copiii și îi educăm noi. Nu voi

îngădui ca autoritatea Națiunii să fie atacată din nicio parte. Aceasta este valabil și pentru biserici. Dacă se ocupă de propriile lor treburi, Statul nu le va tulbura. Dar dacă încearcă, prin enciclice și scrisori pastorale, să-și asume drepturi care aparțin Statului, le vom sili să se întoarcă la poziția care le revine" (*La Nación*, 2 mai 1937).

Trufia orbește. Nu lasă să se vadă că acel bătrân smerit care șade pe Catedra lui Petru este, prin jurisdicție divină, Păstorul universal al tuturor creștinilor și trebuie să vegheze ca credincioșii încredințați lui să nu fie pervertiți în credință prin doctrinele oamenilor, chiar dacă acel om ar ajunge să adune în sine toată știința, toată puterea și întreaga forță materială a pământului. (Pius al XI-lea, *Mit brennender Sorge*.)

Trufia orbește. Nu lasă să se vadă că acest bătrân șade pe un scaun de două ori milenar, de unde i-a văzut trecând pe cei mai de temut prigonitori, fie că s-au numit Dioclețian sau Napoleon, Henric al IV-lea sau Bismarck.

Sărmană Germanie, dacă nu înțelege că toată această măreție ridicată pe propria sa trufie nu numai că nu va dobândi bunăstarea poporului german, ci va zămisli rele mai cumplite decât acelea din care l-a scos. Căci, chiar dacă Reichul, în nebunească sa aroganță, se fălește că este un bastion de temut împotriva bolșevismului, în măsura în care asuprește creștinismul, devine colaboratorul eficace al celui mai funest bolșevism. Astfel au avertizat Episcopii germani în nenumărate documente recente. Iar dacă comunismul este Precursorul Antihristului, după cum învață aceiași Episcopi germani, tot ceea ce se face împotriva lui Cristos se face în favoarea comunismului, care este sinteza tuturor aberațiilor oamenilor din toate timpurile. Mai presus

de toate, astfel a avertizat, cu autoritatea sa de Învățător al Creștinătății, Pontiful Roman în Alocuțiunea sa către refugiații spanioli (14.9.36), când spune:

„De aceea se poate spune că acolo unde sunt combătute Biserica și religia catolică și influența lor binefăcătoare asupra individului, asupra familiei și asupra maselor, se luptă în înțelegere cu forțele subversive, în favoarea acestora și pentru același rezultat dezastruos. Cu alte cuvinte, încă o dată, acolo unde, prin procedee insidioase sau violente, după caz, prin distincții fictive și nesincere între religia catolică și religia politică, se pun dificultăți, obstacole și piedici deplinei desfășurări a extinderii și influenței Bisericii Catolice, potrivit poruncii divine care o însoțește și o autorizează, se favorizează și se înlesnesc, în aceeași măsură, influența și lucrarea forțelor subversive."

Biserica este a lui Dumnezeu și nu dușmanii ei sunt cei care o vor nimici. Ca și în alte epoci de prigonire a Bisericii, „și aceasta va fi precursoarea unor noi progrese și a unei purificări, dacă tăria mărturisirii credinței și promptitudinea credincioșilor lui Cristos de a înfrunta primejdiile vor fi îndeajuns de mari pentru a opune forței materiale a asupritorilor Bisericii adeziunea necondiționată la credință, nădejdea neclintită, ancorată în cele veșnice, și puterea covârșitoare a iubirii active".

„Atunci — spune Pontiful Roman — dușmanii lui Cristos — suntem siguri de aceasta — care se fălesc în zadar cu dispariția Bisericii, vor recunoaște că s-au bucurat prea devreme și că prea devreme au voit să o îngroape." (*Mit brennender Sorge*.)

Să dea Dumnezeu, luând aminte la suspinele celor douăzeci de milioane de catolici care, uniți cu un cler exemplar, luptă sub cârja unor păstori neînfricați, ce evocă figura marilor Episcopi ai Creștinătății de statura Sfântului Ambrozie și a Sfântului Ioan Gură de Aur, să dea Dumnezeu ca Germania să se întoarcă la adevărata măreție pe care i-au cucerit-o Bonifaciu și Carol cel Mare, pentru ca „să-și plece genunchiul înaintea lui Isus Cristos, Regele timpului și al veșniciei, și să se încingă pentru lupta împotriva apostaților și a distrugătorilor Occidentului creștin, în unire cu oamenii cinstiți ai celorlalte națiuni, împlinind astfel misiunea care i-a fost rânduită în planurile Celui Veșnic" (Pius al XI-lea, *Mit brennender Sorge*).

SFÂRȘITUL OPUSCULULUI

Adevărul de Veacuri este o editură dedicată publicării textelor doctrinare catolice provenite din Magisteriu și din tradiția preconciliară. Oferă lucrări recunoscute, cu respectarea surselor și a sensului original al textelor. Activitatea sa urmărește claritatea, fidelitatea și transmiterea învățăturii.

adevaruldeveacuri.ro